

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Przeznaczenia miesięczna „Głosu Polskiego“ ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 4.50, za odosłanie — 40 groszy; z przesyłką pocztową w Kraju — zł. 5.—; zagranicę — zł. 7.20.

Telefony „Głosu Polskiego“ — sekretariat redakcji 2-99, ogólny redakcyjny 19-71; nocna redakcja i drukarnia od godz. 9 wiecz.: 7-99; administracji ekspedycja: 1-99.

Cena 20 groszy

Redakcja i Administracja
Łódź, Piotrkowska nr. 106.
Konto czekowe w P. K. O.
Nr. 61.119

☞ Ogłoszenia za wiersz milimetry i szpaltowy 64 i strona i w tekście 40 groszy, strona 5 szpalt
Nekrologi 30 „ „ „ „
Nadesłane po tekście 30 „ „ „ „
Zwyczajne 10 „ „ strona 10 szpalt
Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 10 zł. 0000
Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 procent
☞ zaś firmozagranicznych o 100 procent drożej 00

Nota do Sowietów odejdzie jutro

Organizacja i zadania Komitetu obrony państwa

B. starosta łódzki i b. wojewoda w czasie przewrotu majowego p. Remiszewski mianowany wojewodą lubelskim

Nasz warsz. koresp. telefonuje: Wczoraj o godz. 5 po południu odbyło się pod przewodnictwem p. marszałka Piłsudskiego posiedzenie rady ministrów, na którym uchwalono:

1) wniosek ministra skarbu w sprawie przyznania gminie m. Warszawy pożyczki dla zatrudnienia bezrobotnych w kwocie 350 tys. złotych;

2) wniosek ministra pracy i opieki społecznej w sprawie państwowej pomocy doraźnej dla przeniesionych do rezerwy, wzgl. stale urlopowanych szeregowych, pozbawionych pracy;

3) projekt rozporządzenia prezydenta Rzplitej o utworzeniu komitetu obrony państwa, w zakresie działania którego wejdzie rozpatrywanie zagadnień dotyczących obrony państwa i opracowywanie wytycznych dla zorganizowania sił państwa w tym celu. Komitetowi obrony państwa przewodniczyć będzie p. prezydent Rzplitej lub w jego zastępstwie prezes rady ministrów.

W skład komitetu mają wejść: minister spraw wojskowych, spr. wewnętrznych, zagranicznych, skarbu, oraz generalny inspektor sił zbrojnych.

Wreszcie rada ministrów wysłuchała ustnego sprawozdania ministra pracy i opieki społecznej o obecnym stanie bezrobocia i pomocy państwowej dla pozbawionych pracy.

W związku z tem sprawozda-

niem dowiadujemy się, że liczba bezrobotnych, która w lutym r. b. dosięgła swej największej cyfry około 360,000 całkowicie bezrobotnych i 80 tysięcy częściowo pozbawionych pracy, spadła w dniu 10 października do około 206 tysięcy całkowicie i 8 tysięcy częściowo bezrobotnych.

Poza tem na wczorajszym posiedzeniu rady ministrów powzięto decyzję w sprawie całego szeregu zmian personalnych. Na za-

sadzie tych decyzji prezesem Najwyższej Izby kontroli państwa został mianowany profesor Stanisław Wróblewski.

W minist. spraw wewnętrznych dyrektorem departamentu politycznego będzie p. Kazimierz Świątalski, dotychczasowy zastępca szefa kancelarii cywilnej prezydenta.

Zostaną przeniesieni w stan

spoczynku dyrektor departamentu Kozłowski, wojewoda lubelski Moskałewski, wojewoda stanisławowski S. Loges. Były starosta i wojewoda łódzki p. Remiszewski zostaje mianowany wojewodą lubelskim. Poza tem, jak dowiadujemy się, szef kancelarii cywilnej prezydenta p. Stanisław Car, przechodzi na stanowisko podsekretarza stanu w ministerstwie sprawiedliwości, a na jego miejsce został powołany p. Alfred Dzieciolowski, radca prawny ministerstwa reform rolnych.

Również na wczorajszym posiedzeniu rady ministrów został zaakceptowany tekst noty polskiej do rządu sowieckiego w sprawie traktatu litewsko-sowieckiego. Nota jutro, w piątek, będzie wysłana do Moskwy przez specjalnego kurjera.

Posel hiszpański u prezydenta Rzplitej

W pierwszym rzędzie stoją od strony lewej: pułkownik Zahorski, nowy poseł Silvio F. Vallin, szef kancelarii cywilnej p. St. Car i sekretarz poselstwa hiszpańskiego.

P. Silvio Fernandez Vallin y Alfonso, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny jego katolickiej mości króla Hiszpanji złożył listy uwierzytelniające na uro-

czystej audjencji na Zamku, przy której obecny był minister spraw zagranicznych, p. August Zaleski, szef kancelarii cywilnej p. Stanisław Car, szef gabinetu wojsko-

wego, płk. Zahorski, oraz członkowie domu cywilnego i wojskowego p. prezydenta Rzeczypospolitej.

Tajemnicze samobójstwo panny młodej na wspaniałym weselu, łączącym dwa znane rody ziemiańskie

W majątku Kosnki, pow. mławski, wielkopańskiej rezydencji, odbywało się wspaniałe wesele. Dwa możne rody ziemiańskie wchodziły w związki rodowe, łącząc znane nazwiska i wielkie fortuny.

25-letnia panna Adela O. stanęła na ślubnym kobiercu z p. Władysławem Cz.

Wesele urządzone było z niebywałym przepychem.

Na wesele zjechało przeszło 100 osób z różnych województw Polski. Nie brakło przedstawicieli arystokratycznych rodów.

Od zmroku jednego dnia do południa nazajutrz trwała zabawa przy dźwiękach muzyki, wśród

wawatów, strzelających szampanów i toastów.

Około południa zajeżdżać zaczęły auta i powozy, część gości odjechała do domów — reszta rozszła się po przygotowanych pokojach gościnnych.

I nagle... straszna wieść porwa-

ła wszystkich na nogi.

Pannę młodą znaleziono nieżywą w jednym z pokojów, gdzie dotychczas rozbrzmiewały śmiechy i toasty weselne.

Otruła się arsenikiem — skonstatowali lekarze.

Na trzeci dzień po hucznym wesele złożono ją do grobu rodzinnego w Boguszynie a wraz z nią tajemnicę tego niezwykłego dramatu.

Podobno samobójczyni zostawiła list do rodziny. Treść jego zapewne tłumacząca przyczynę rozpaczliwego czynu, chowana jest przez rodzinę w zupełnej tajemnicy.

Posel Chełmoński złożył mandat poselski

W dniu wczorajszym złożył mandat poseł Adam Chełmoński ze związku lud. narod. na jego zaś miejsce wszedł ksiądz Sobczyński, również ze związku lud. nar.

Wojewoda Młodzianowski

objął władzę na Pomorzu

TORUŃ, 20 października (Pał.). Z dniem dzisiejszym objął urządowanie nowomianowany wojewoda pomorski Kazimierz Młodzianowski.

O godzinie 10.30 przyjął p. wojewoda naczelników wydziałów i radców wojewódzkich.

W imieniu wszystkich urzędników urzędu wojewódzkiego powitał wojewodę Młodzianowskiego p. wicewojewoda dr. Zeydlch.

Wojewoda Młodzianowski wygłosił dłuższe przemówienie.

Aresztowanie fałszerzy akcji

11 osób pod kluczem

Nasz warsz. koresp. telef.:

W dniu wczorajszym z polecenia urzędu śledczego w Warszawie, został aresztowany w hotelu „Victoria”, w związku z aferą fałszerzy akcji rosyjskich w Paryżu Henryk Szpilrein, lat 21. Podczas rewizji znaleziono przy nim 270 dolarów, 180 złotych i 120 franków w złocie.

Jednocześnie w Paryżu w tejże sprawie aresztowano Lejzora Binstocka: Jankiela Grajewo.

Z pośród 12-tu osób aresztowanych w tej sprawie w Warszawie, sędzia śledczy zwolnił tylko jedną — p. Sogała, pozostałych zaś 11-cie zatrzymał w więzieniu.

Wilhelm II coś knuje

Zagadkowa odpowiedź na prośbę pytania

BERLIN, 20 października (ATE). „8 Uhr Abendblatt“ donosi, że jeden z dziennikarzy amerykańskich Karol Wiegard telegrafował do cesarza Wilhelma II-go, do Doorn, zapytaniem, czy prawdziwe są pogłoski o zamierzonym powrocie byłego cesarza do Niemiec. Wiegard otrzymał odpowiedź następującą:

„O podejrzeniu, które jego cesarska mość cesarz Wilhelm II-gi oddał w ręce przeznaczenia, nie może on udzielić żadnych informacji. Podpisał von Schnettow“, „8 Uhr Abendblatt w związku z tą depeszą pisze, iż pomimo zaprzeczenia rządu Holenderskiego i niemieckiego, że niema nic prawdziwego w pogłoskach o rokowaniach w sprawie powrotu byłego cesarza do Niemiec, zdało się, iż mimo to prowadzono poufne rozmowy o przygotowaniach powrotu.

Stan wyjątkowy w Anglii

przedłużony z powodu frwającego strajku

LONDYN, 20 października. — Król podpisał dekret, przedłużający stan wyjątkowy na dalszy miesiąc z powodu trwania kryzysu węglowego. Równocześnie podpisał król dekret, zwalający parlament na dzień 25 b. m.

**Sfraciliśmy profoplastów
zyskaliśmy potomków**

Prof. Max Westenhöfer.

Na ostatnim kongresie antropologów w Salzburgu wygłosił sensacyjny referat Max Westenhöfer, profesor uniwersytetu berlińskiego, wywodząc, iż teoria Darwina nie może się już ostać wobec dzisiejszego stanu wiedzy, gdyż najnowsze badania pozwalają raczej wnosić, że pierwszym ssakiem na kuli ziemskiej był człowiek, od którego dopiero wywodzą się formy zwierzęce.

Odrodzenie gospodarcze Europy

Tylko wolność handlu międzynarodowego może naprawić zniszczenie wojny

Łączność manifestu finansistów Starego i Nowego świata z międzynarodowym trustem finansowym

Podaliśmy już wczoraj znamieny „manifest” kierowników świata finansowego i wielkoprzemysłowego Europy i Ameryki. Wyraża on wprawdzie tylko „prywatne” opinie tych finansistów i przemysłowców — ale nie da się zaprzeczyć, że właśnie wielki przemysł i wielkie finanse rządzą obecnie światem i że ich opinie muszą być dla tego świata miarodajne.

Zresztą fakt, że zarówno prezydent Stanów Zjednoczonych Coolidge, jak kierownicy polityki angielskiej z Churchillem na czele, poinformowane są dokładnie o tym manifestcie: dają mu niejako milcząca aprobatę — świadczy o powadze tego aktu.

Cóż mówią potentaci finansowi z tej i z tamtej strony Atlantyku?

Twierdzą oni, że ukształtowanie się Europy po traktatach pokojowych było w jakimś stopniu dla międzynarodowego handlu.

Rozległe obszary, które przed-

tem miały wolną wymianę handlową, zostały przez nowe granice i zakazy celne rozdzielone i pozamykane. Już sama ta okoliczność wydatnie zmniejszyła dobrobyt dotyczących krajów.

Stworzone dla ochrony nowego politycznego stanu rzeczy zakazy handlowe, wstrzymanie przywozu i wywozu, prohibicyjne taryfy celne, utrudnienia paszportowe itd. okazały się niesłychanie szkodliwe. Podział linii kolejowych utrudnił komunikację i podróży transport. W ten sposób została w Europie stworzona sztuczna drożyna. Ogólna produkcja cofnęła się, kredyt zmniejszył, obieg pieniądza został zatamowany!

Stwierdziwszy ten stan rzeczy, potentaci wielkiego przemysłu i wielkich finansów oświadczają, że należy uczynić radykalny odwrót od dotychczasowej polityki gospodarczej. Zdaniem ich, także rozumna część opinii wszystkich krajów doszła już do świadomości niebezpieczeństwa, płynącego z takie-

go stanu rzeczy.

Liga narodów i międzynarodowa izba handlowa pracują już nad tem, aby ograniczenia handlowe zredukować do minimum, a wpływowe koła we wszystkich krajach dążą w kierunku zupełnego zniesienia barier celnych. Niektóre państwa wyzwołyły już swój obrót handlowy z ciężarów na nim oków. Całkowite przywrócenie wolności międzynarodowej wymiany towarów kryje w sobie najlepsze możliwości dla wzmocnienia produkcji i uzdrowienia handlu i restytucji światowego kredytu.

W łączności z tym manifestem, znajduje się fakt stworzenia międzynarodowego trustu finansowego, mającego na celu poprawienie sytuacji gospodarczej w „powoiennych” krajach zapomocą szeregu środków oczywiście odbudowa prawie zamarłego kredytu światowego i międzynarodowego, zajmuje pierwsze miejsce.

Jako udziałowcy tego trustu, wymieniane są największe banki wszystkich stolic świata, a więc Nowego Jorku, Paryża (Banque d'Union), w Brukseli (Societe Generale de Belgique), Amsterdamu, Zurichu (Schweizerische Kreditanstalt), Berlinie (Dresdener Bank), Londynie (Schröder et Co), Sztokholmie itd. Trust ten operować będzie nie tylko własnym kapitałem, lecz przede wszystkim ma za zadanie pośredniczyć w międzynarodowej wymianie kredytów.

Wystąpienie wspólne z takim manifestem finansistów europejskich i amerykańskich, znamionuje także radykalny zwrot w opinii Ameryki.

Dotychczasowe stanowisko zaatlantyckiego wierzyiciela zniszczonej wojną Europy który nastawał tylko na otrzymaniu swoich wierzytelności, o resztę nie dbając — ustąpiło miejsce świadomości, że do brobytu Europy potrzebny jest równie jej samej, jak i Ameryce, jak zresztą całemu światu.

Albowiem świat obecny to jest jedno wielkie społeczeństwo, rzeczywistość realną, a większa nawet niż PanEuropa lub Panameryka czy Panazja. Jest to mianowicie wielkie Pan-orbisterrarium, t. j. całe terytorjum świata, stanowiące jeden organizm gospodarczy, którego wszystkie części są od siebie wzajemnie zależne i ze sobą związane.

Najdobrotniej językiem praktycznym stwierdza istnienie tego globalnego organizmu gospodarczego, opinia jednego z kierowników największego amerykańskiego banku Morgana, który — jak doniosły telegamy — oświadczył się za koniecznością skreślenia długów międzynarodowych w Ameryce, stwierdzając że Europa 22 miliardów na niej ciężących, spłacić nie może, wobec czego zrewidować należy całe zagadnienie długów światowych.

W ten sposób oto dzieje się, że po wielkiej wojnie europejskiej, która zrujnowała pół świata, nie uczeni historjografowie, ani nie macyście-utopiści, lecz najrealniejsi pod słońcem ludzie, ludzie interesu i rachunku, dają wyraz świadomości tworzenia się nowego porządku świata.

Za dojście do tej świadomości ludzkość drogą zapłaciła zniszczeniem wojennym, ale powinna też w całości tę kosztowną naukę wyzyskać.

Polityka powojenna, zajęta lokalnymi zagadnieniami i zabezpieczeniem nowych tworów politycznych nie uwzględniła wymagań gospodarki światowej której era w całej pełni: już została zapoczątkowana przed wojną — i wskutek tego, rozwiązując wiele zagadnień, postawionych przez powojenny stan rzeczy — sama wytworzyła nowe, jeszcze liczniejsze problemy. W chaosie tych problemów zagubił się ogólny punkt widzenia, a każdy zajmował się odgrążaniem możliwości najszczelniejszym własnego kącika.

Współczesna nasza cywilizacja europejska obejmuje naprawdę cały świat — albowiem amerykańska jest tylko jej dzieckiem i należy do niej całkowicie swoim światopoglądem umysłowym i moralnym.

Wewnątrz tej cywilizacji, europejskiej i światowej zarazem, która znajdowała się na drodze do pełnego swego rozwoju, „coś się zepsuło” wskutek wielkiej wojny. Ta wojna zniszczyła wiele urządzeń, które zaczęły naprawiać powojenne państwa i narody, każdy oddzielnie, każdy dla siebie, każdy mozolnie trudząc się nad utrzymaniem i naprawą swoich franków, marek złotych, lirów, koron, dy-narów — zapominając o tem, że te środki i narzędzia międzynarodowej gospodarki mogą być naprawione również tylko na drodze międzynarodowej współpracy.

Jeżeli zaś nie zostaną naprawione, jeżeli nie zostaną przywrócone wolne drogi dla handlu, wymiany produkcji i obiegu pieniądza przez cały świat, jak zaczęły już być wojne przed wojną — to Europa będzie się musiała sama w sobie zausić.

Temu to niebezpieczeństwu przeciwstawia się manifest potentatów gospodarczych, pragnących po wojnie odbudować uniwersalizm i międzynarodowość gospodarki współczesnego świata.

Wstrząsające morderstwo we Lwowie

Dotychczas nie stwierdzono, że zabójstwo kuratora ma charakter polityczny

Nasz lwowski koresp. telef.: Skrytobójcze morderstwo, dokonane na osobie kuratora szkolnego we Lwowie, ś. p. Sobińskiego, wstrząsnęło głęboko opinią publiczną.

Według stwierdzonych urzędowych danych, morderstwa dokonano w następujących okolicznościach.

Ś. p. kurator Sobiński wracał wraz z małżonką o godzinie 18 m. 30 z kina Palace (przy ul. Legjónów) do swego mieszkania w bur-sie Grunwaldzkiej, położonej na wzgórzu przy ul. Królewskiej w miejscu niezabudowanym i odludnym.

Z tyłu zakuratorem i jego żoną szło dwu nieznanymi osobnikami, za nimi zaś pięciu wychowanków bursy.

Gdy ś. p. Sobiński znalazł się przed furką, prowadzącą do gmachu — padł strzały. Kurator runął na ziemię, dwaj tajemniczy osobnicy skoczyli w zarośla i zniknęli w ciemnościach.

Prerażeni wychowankowie bursy rozbiegli się, — trzech schroniło się do gmachu, dwu w zarośla.

Kurator Sobiński, trafiony kulą w okolice ucha, wyonał ducha na miejscu.

Według zeznań wychowanków bursy, dwaj nieznanymi osobnicy, sprawcy zbrodni, idący z tyłu zakuratorem Sobińskim, wyglądali na młodzieńców 20-letnich.

Wychowankowie podają jeszcze opis ich ubrań, — twarzy nie widzieli.

Władze lwowskie od roku wiedziały o pogroźkach, kierowanych przeciw kuratorowi Sobińskiemu.

Nasutek tych wiadomości, przydzielono wówczas ś. p. Sobińskiemu stałą ochronę, przez dedanie mu do towarzysztwa wywiadowcy policji, który kuratorowi stałe towarzyszył.

Ochrona ta trwała przeszło pół roku i dopiero na katogoryczne i kilkakrotne naleganie kuratora, który czuł się tą ochroną bardzo skrepowany, ochronę cofnięto, pozostawiając jedyną postać policji mundurowanej przed kuratorem, oraz w ulicy Królewskiej.

Policjant z tego posterunku pierwszy znalazł się na miejscu postrzału i pierwszy rozpoczął poszukiwania.

Sledztwo prowadzą energicznie władze sadowo-policyjne.

Podawanie jakichkolwiek poszlak i tłumaczenie zbrodni, jako zamachu politycznego ukraińców, jest — jak dotychczas — przedwczesne.

Wizja lokalna na miejscu zbrodni

LWÓW, 20 października. — Dzisiaj w południe odbyła się sekcja zwłok ś. p. kuratora Sobińskiego.

Po sekcji odbyła się na miejscu zbrodni wizja lokalna w obecności władz sądowych. Na miejscu przesłuchano naocznych świadków wypadku, dwóch wychowanków bursy, którzy szli tuż prawie za sprawcami mordu. Świadczyli, że z odległości około 50 kroków od miejsca zbrodni wyszli z zarośla, znajdującego się przy tej ulicy bursy, jacyś dwaj osobnicy, jeden w czapce, drugi w kapeluszu, z ko-

nieznanymi palcami, podniesionymi do góry i postępowali za p. Sobińskim i jego żoną. Odległości dwóch kroków. Niedaleko bursy, o 3 kroki od płonącej latarni, jeden z nich wystrzelił, poczem obaj zbiegli na wzgórze św. Jacka i zniknęli w lesie.

Oprócz tych dwóch naocznych świadków, którzy szli za sprawcami zamachu, przed p. Sobińskim szło także kilku wychowanków bursy.

W związku z dochodzeniami w sprawie mordu dokonanego na osobie ś. p. kuratora Sobińskiego organa policyjne przeprowadziły ubiegłej nocy i dzisiaj rano szereg rewizji w rozmaitych dzielnicach miasta. Podczas jednej z tych rewizji w pewnym mieszkaniu na ul. Bema, zajmowanym przez trzech uczniów narodowości ruskiej, znalezione broń i materiały wybuchowe do zapalenia obiektu tego samego typu, jaki używano do aktów teroru w r. 1922.

Nadużycia w marynarce wojennej

Kom. Bartoszewicz i 10 innych oficerów na ławie oskarżonych

Nasz warszawski korespondent telefoniczny:

O ile kom. Bartoszewicz usiłował w swych oświadczeniach znaleźć odpowiedź na wszystkie zarzuty oskarżenia — bądź w sensie winy cudzej, bądź swojego nieinteresowania się daną sprawą jako rzekomo należąca do cudzej kompetencji, bądź wreszcie odwołania, że nie tylko nie przyniósł strat skarbowi, ale był jego dobrodziejem, o tyle mni współoskarżeni starali się nie wikłać sprawy, a przyznawać się już to do „błędów”, już to do „nieformalności” — jak się wyrażają.

Wszyscy oni — dzięki bezwzględnej wierze w kom. Bartoszewicza — podpisywali z największym spokojem protokoły otwierania kopert ofertowych, zestawienia cen i obliczeń i oddawania dostaw materiału wojennego dla armji, firmie „Nadwiślańskie zakłady przemysłowe”, pod którą występował głośno aferzysta kresowi, pozosta-

jący pod śledztwem w sądzie cywilnym Karol Marszałk i Eugeniusz Erbsztejn.

Po ukończeniu badania oskarżonych, sąd przystąpił do badania świadków, którzy mają rzucić duży snop światła na całokształt tej obrzydliwej sprawy.

Pierwszy zeznał

świadek Modzelewski, b. dyrektor banku warszawsko-gdańskiego obecnie pracuje w ministerstwie skarbu. W roku 1923 poznał świadka w towarzysztwie adm. Porębskiego, a później kom. Bartoszewicza.

Zalączki i akredytywy z marynarki wojennej wpływały do banku warszawsko-gdańskiego, ale czyje w tem były zabiegi nie wie.

Akredytywy — mówi świadek — uważaliśmy za zalączki, które bank mógł swobodnie obracać.

Karola Marszałka poznał w roku 1922. Czy miał on później jakieś warsztaty w Pruszkowie które następnie rozszerzył — nie wie.

Proces ordynata Bispinga

o podpalenie wsi i mordowanie włościan

Z Grodna donoszą do „Głosu Polskiego”:

Wczorajszy dzień w procesie Bispinga doprowadził do zamknięcia przewodu sądowego.

Świadczyli oskarżenia nie obciążyli Bispinga nowymi zarzutami.

Dowiedziano jedynie o podpaleniu chat, a kilku świadków stwierdziło, że widziało, jak B. własnoręcznie podpałał stodoły.

Ekspertyza biegłych nie dała również materiału dostatecznego. Biegłym brak było danych, na których podstawie mogliby określić dokładnie przyczynę śmierci Mojsiewicza, ranionego przez Bispinga i pobitego kołbą karabinu

Konstantego Prokopowicza.

Zeznania świadków odwołanych usiłowały przedstawić B. jako wybawiciela majątków na Grodzieńszczyźnie.

Kilku świadków, którzy stawili się dobrowolnie, stwierdziło, że gdyby nie wystąpienie B., to bolszewizm i anarchja opanowałyby całą Grodzieńszczyznę. Był to czas, kiedy bolszewicy stali już o 4 kilometry od Łunińca, a wojska niemieckie zrewoltowane odchodziły w stronę Litwy.

Wczoraj rana rozpoczął swą mowę oskarżycielską podprokurator Mueller.

Następnie przemawiał obrońca Bispinga, adwokat Terlikowski.

„Zbyt wielu tu was jest“

Groźne ostrzeżenie z ust rektora najstarszego uniwersytetu polskiego

Wezwanie do młodzieży, by szła do szkół zawodowych

Podczas uroczystego otwarcia roku szkolnego w uniwersytecie Jagiellońskim nowy rektor prof. dr. Marchlewski wygłosił do akademików ciekawą mowę.

Już pierwsze jej słowa, pierwszy zwrot do młodzieży — „zbyt wielu was tu, zbyt wielu szuka wstępu do naszej uczelni“ — stwierdzają tragedję naszego nierealnego stosunku do życia.

Produkujemy nadmiar inteligencji, która po skończeniu uniwersytetu, waha się bezradnie od biura do biura i wyciąga rękę po byle jaką pracę, aby tylko zarobić na jakiś taki ochłap.

A przecież „kraj nasz — mówił rektor Marchlewski — potrzebuje produkcji, a zatem producentów. Tej niezłomnej prawdzie trzeba iść na rękę.

„Produkująca część społeczeństwa odnosi się ze słuszną wrogością albo z lekceważeniem do tego punktu widzenia, że urząd państwowy jest najkorzystniejszą karierą, a wśród niektórych społeczeństw, człowiek ze stałą placą, jest wprost uważany za indywidualum, które w sprawach państwa może mieć głos tylko podrzędny, w najlepszym razie jest sługa, który części twórczej społeczeństwa ma się bezwarunkowo podporządkować. Pogląd ten i u nas będzie się gruntować i to tem szybciej, iż szybciej wytwórczością naszą zasuwamy na losach Europy“.

Wypowiedziawszy te gorzkie prawdy, rektor Marchlewski rzucił śmiało hasło:

„Zerwać z tradycją fałszywych ambicji, przestać wierzyć, że ab-

solwent uniwersytetu jest jednostką o wartości społecznej lub narodowej większej, niż kupiec lub rzemieślnik, lub zawodowy robotnik, przejąć się rzetelnie ideą majdemokratycznej konstytucji, kształcić jak najliczniejsze rzesze naszej młodzieży w szkołach zawodowych, przesiewać z całą bezwzględnością materiał uczniowski,

przepływający przez gimnazja i dać dostęp do uniwersytetu tylko tym, którzy na mocy ich kwalifikacji umysłowych naprawdę się do tego nadają“.

Mowa rektora Marchlewskiego wywołała w Krakowie olbrzymie wrażenie i niewątpliwie odbije się głośnie echem także na innych, wyższych uczelniach polskich.

40 godzin pracy na tydzień

Postulaty pracowników umysłowych w sprawie ustawy o ochronie pracy

We wtorek wieczorem odbyło się w związku pracowników handlowych i biurowych walne zebranie pracowników, na którym przedstawiciele zarządu złożyli obszernie sprawozdanie z przebiegu akcji podwyżkowej w przemyśle włókienniczym.

Nad sprawozdaniem tem rozwinięta się ożywiona dyskusja, w której wskazywano na konieczność całkowitego skoordynowania akcji pracowników z wystąpieniami związków robotniczych. Jednocześnie dla skonsolidowania akcji pracowników biurowych postanowiono powołać do życia sekcję pracowników przemysłu włókienniczego, których związek posiada około 80 proc. wszystkich członków, a więc przeszło 2.000.

Ożywioną dyskusję wywołał również projekt ustawy o officialistach. W sprawie tej przyjęto szereg rezolucji, protestujących przeciwko stanowisku min. przemysłu i han., domagając się utrzymania 3 - miesięcznego terminu wypowiedzenia pracy, 6 - miesięcznych wypowiedzeń mieszkań służbowych, odpraw w wysokości 1 - miesięcznej pensji za każdy rok przepracowany, dokładnego ustawowego sprecyzowania regulaminu pracy, ustawowego ograniczenia pracy do 40 godzin tygodniowo, przymusowego stosowania wskaźnika drożyznianego, ustawowego obowiązku zawierania umów zbiorowych we wszystkich gałęziach produkcji z udziałem związków zawodowych, wprowadzenia sądów pracy, sankcji karnych za przekroczenia ustaw w czasie pracy, przymusowego zabezpieczenia pracowników na cały okres bezrobocia, na wypadek choroby, inwalidztwa, śmierci i

zabezpieczenia emerytalnego na starość, dostosowanego do istotnych kosztów utrzymania. Po przyjęciu tych rezolucji postanowiono skoordynować akcję pracowników z innymi związkami i w sprawie projektowanych ustaw zwołać specjalny wiec wszystkich pracowników umysłowych Łodzi w celu zajęcia stanowiska i przeciwstawienia się krzywdzącym poczynaniom rządu. (E)

W hołdzie wielkiemu poecie

W dniu 27 października Łódź uczci pamięć ś. p. J. Kasprówicza

W dniu 15 b. m. odbyło się, pod przewodnictwem p. wice-wojewody Ossolińskiego posiedzenie komitetu obywatelskiego ku uczczeniu pamięci ś. p. Jana Kasprówicza, na którym przewodniczący komitetu wykonawczego dyr. H. Ostrowski zdał sprawozdanie z dotychczasowych prac komitetu.

Zasadniczo postanowiono urządzić dwie akademie w sali filharmonji: dla młodzieży o godzinie 4-jej po południu i dla całego społeczeństwa łódzkiego o godzinie 8-jej wieczorem. W wykonaniu programu popołudniowego weźmie udział młodzież szkolna, w akademji wieczorowej chór im. Moniuszki, pod kier. prof. Prosnaka, orkiestra 31 p. p. strzelców kamiońskich, pod batutą kpt. Adamczyka i artyści teatru miejskiego z p. M. Szpakiewiczem na czele. Referat wygłosi prof. uniw. poznańskiego Tadeusz Grabowski. Uroczystości rozpoczną się nabożeństwem żałobnym we wszystkich okolicach o godzinie 9-tej rano dla młodzieży szkolnej i uroczyste nabożeństwem o godzinie 10-jej rano, celebrowane w katedrze przez ks. biskupa Tymienieckiego. W nabożeństwie tem wezmą udział przedstawiciele władz, oraz stowarzyszenia, cechy i delegacje szkolne ze szlondarmami. Wyrażono ponadto nadzieję, że cała Łódź pospiesz się, by godnie uczcić mocarnego ducha zmarłego poety, Jana Kasprówicza.

Na wniosek p. naczelnika Czapczyńskiego wybrano sekcję finansową w składzie: przew. p. d-rowa A. Garlińska, p. dyr. J. Zalewski, p. A. Rzewski, p. dyr. Wittenberg, ks. kanonik A. Kuczyński, p. J. Skarżyński, przew. związku inwalidów. Sekcja ta przystąpiła tegoż wieczora do pracy związanej z propagandą i sprzedażą biletów.

Ze wsi do kuchni...

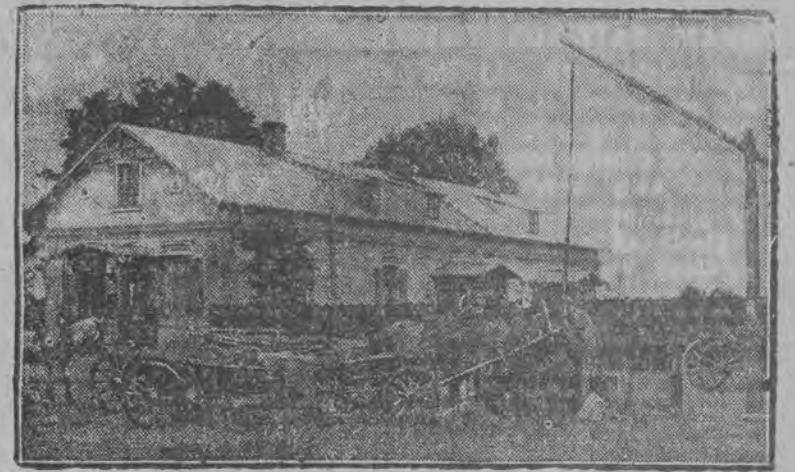
Jak wędrują i przez ile rąk przechodzą artykuły spożywcze

Sprawa aprowidowania miast i sprzedaży artykułów żywnościowych jest zupełnie nieregulowana.

Codzień zrana, a szczególnie we wtorki i w piątki ciągną szeregami nieskończone szeregi wozów

okolicznych właścicieli i ogrodników, wiozących nabiał, mięso, warzywa i t. p. produkty.

O świecie już na przeciw tej fałszywej propagandy wyruszają tłumnie przekupnie i przekupki, wykupując przed granicami miasta pro-

rostój pod karcznią w powrotnej drodze.

dukty, które następnie sprzedają na targach lub w koszach na ulicach z dobrym zarobkiem.

Gospoście, kucharki i służące odkupują artykuły żywnościowe już z trzeciej a nieraz i z czwartej ręki. Często bowiem się

zdarza, że od przekupniów - hurtowników odkupują towary przekupnie detaliczni. Sklepy z nabiałem i spożywczymi artykułami również przeważnie kupują produkty od przekupniów.

Pośrednictwo w tym handlu tak

Targ uliczny.

rozkwitło, że obecnie rzadko spotkać można na targach i targowiskach chłopską furkę podmiejskiego gospodarza.

Już od godz. 10 zrana właściciele powracają na pustych wozach do swych domostw, przystając często przy przydrożnych karczmach już to dla nakarmienia lub

Sprytny oszust

wyłudza pieniądze od wdów po poległych żołnierzach

W mieście naszym krąży po mieszkaniach wdów po poległych na wojnie osobnik podający się za Stanisława Stefańskiego, i mianujący się delegatem związku inwalidów wojennych.

Osobnik ten opowiada, że jest upoważniony do zajmowania się sprawami wdów po poległych na wojnie i przeprowadzanie dochodzeń dla wyjednania dla nich rent wdowich.

Na koszt rzekomo związane z przeprowadzeniem niezbędnych formalności pobiera pewne nawet wysokie stosunkowo sumy, niekiedy wystawiając dla gwarancji własne weksle, rzecz prosta bezwartościowe.

Ostrzeżę się zainteresowane osoby przed tym oszustem i jednocześnie wzywa w interesie własnym o natychmiastowe zwracanie się do okręgowego koła związku

inwalidów wojennych Rzeczypospolitej polskiej w Łodzi, Gdańska nr. 57, telefon 27-90, o informację.

Należy nadmienić, że wszelkie sprawy, związane z wyjednywaniem rent wdowich i sierocych dla rodzin pozostałych po poległych i zaginionych na wojnie załatwia się bezpłatnie zarówno w urzędach jak i w sądach i do przeprowadzenia ich jest upoważniony związek inwalidów wojennych Rzeczypospolitej polskiej, który na terenie m. Łodzi reprezentowany jest przez wymienione okręgowe koło.

We wtorek każdego tygodnia załatwia okręgowe koło wszelkie sprawy rodzin po poległych i zaginionych na wojnie, zatem tylko do biura przy ulicy Gdańskiej nr. 57 winny się zwracać zainteresowane osoby.

Co usłyszymy dziś przez radio?

Program na czwartek 21 października. WARSZAWA, (fala 400 m.) 15.00 — Komunikat gospodarczy. 17.00 — Odczyt p. t. „Jak wypala się

cukier z buraków cukrowych“ — p. Stanisław Tosio.

17.30 — Koncert popołudniowy.

19.00 — Odczyt p. t. „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej“ — wygl. p. Julian Suki.

19.30 — Komunikat rolniczy.

19.45 — Nad program „Rozmaitości“.

19.55 — II lekcja gry w szachy. Wykładowca pr. St. Kohn.

20.30 — Koncert wieczorny.

Część I. 1. Moniuszko: Uwertura Baika. Wykona powiększona orkiestra Pol. Radja pod dyr. J. Ozimńskiego. 2. R. Strauss: Serenada — wykona orkiestra. 3. a) Moniuszko-Melcer: Dumka, b) Statkowski: Do blondynki, c) Sauret: Farsal. 1a — wykona prof. Wacław Kochański.

Część II. 4. Czajkowski Suiita z baletu „Spłaca królowo“. 5. a) Cyryll-Skott: Kraj lotosu, b) Granados: Taniec hiszpański — wykona prof. W. Kochański. 6. Beethoven: Taniec szkocki — wykona orkiestra.

PARYŻ, fala 1750 m. 12.45, 16.45, 20.50 — Koncerty.

RZYM, fala 425 m. 21.00 — „Manon“, operetka Masscueta (wyjątki).

Zjazd bibliofilów w Warszawie

Zapowiadający się bardzo interesująco II-gi zjazd bibliofilów polskich, odbędzie się w Warszawie dnia 31 października, oraz 1 i 2 listopada r. b. Uczestnicy zjazdu otrzymają między innymi bezpłatnie kilkadziesiąt pięknie wydanych druków, stanowiących dary poszczególnych towarzyszów bibliofilskich firm wydawniczych.

Zapowiedziany jest cały szereg wycieczek.

Podczas zjazdu odbędzie się wielka licytacja dzieł rzadkich: wyczerpanych. Wydany będzie specjalny katalog licytacyjny.

Członkiem zjazdu może być każdy, kto zapłaci wpisowego zł. 20. Wszelkich informacji udziela biuro komitetu organizacyjnego zjazdu (Warszawa, Krucza 49, m. 10a).

KOMPLETY

Gimnastyki Ekspresyjnej (technika ciała), Plastyki tanecznej i rytmiki dla dorosłych i dzieci pod kierunk.

Haliny Krukowskiej.

Zapisy przyjmuje H. Krukowska Piotrkowska 80, tel. 20-11 codzien, nie od 11-1 i 5-7.

Poszukiwane 3 POKOJE

z kuchnią

z wszelkimi wygodami, do wynajęcia na stałe, ewentualnie na 6 miesięcy.

Dotrzymanie terminu wynajmu solidnie zagwarantowane.

Oferty do administracji „Głosu Polskiego“ sub „Poważny“ lub telefon od godz. 4 do 7 wiecz. Nr. 19-71. 5788-5

Po ohydnych mordzie na osobie kuratora lwowskiego ś. p. Sobińskiego

W najbliższym czasie zarząd okręgowy t-wa naucz. S. W. urzędu w katedrze dla młodzieży szkół średnich m. Łodzi uroczyste nabożeństwo żałobne z powodu tragicznej śmierci ś. p. kuratora okręgu lwowskiego, Stanisława Sobińskiego. Podobne manifestacje żałobne mają być urządzone w innych większych miastach okręgu.

W dniu wczorajszym p. kurator Owński imieniem szkolnictwa okręgu łódzkiego, go przesłał następujący telegram kondolencyjny, pod adresem kuratorium okręgu szkolnego we Lwowie.

„Przejęty grzą i żalem z powodu niepowetowanej straty, jaką poniosła Polska i szkolnictwo przez zbrodniczy mord, dokonany na znakomitym pedagogu i o wielkim sercu człowieku — przesyłam imieniem szkolnictwa łódzkiego wyrazy współczucia dla osieroconego okręgu lwowskiego.

OWIŃSKI, kurator okręgowy“.

Zarazem p. kurator wysłał następujący telegram do wdowy po ś. p. kuratorze lwowskim:

„Z powodu wielkiego nieszczęścia, jakie spotkało Panią i szkolnictwo polskie, proszę przyjąć wyrazy najgłębszego współczucia.

OWIŃSKI,

kurator okręgu łódzkiego“.

Rzemieślnicy i robotnicy mogą otrzymać narzędzia pracy z Ameryki

Robotnicy i rzemieślnicy żydowscy, posiadający krewnych w Ameryce mogą otrzymać za pośrednictwem tow. szerszenia pracy wśród żydów O. R. T. maszyny i narzędzia pracy. Pomoc tę zorganizowano w ten sposób, że osoby zamieszkałe w Ameryce — pragnące przyjść z pomocą swym krewnym w Polsce, zgłaszają się do O.R.T. w Ameryce i zakupują tam maszynę, którą O.R.T. amerykański przesyła wskazanej osobie do Polski. Sumę należną za maszynę wpłacać można ratami. Szczegółowych informacji w związku z tą akcją udziela tow. O.R.T. w Łodzi, Plac Kościelny Nr. 4.

Ze związku marynarzy rezerwy

Zarząd związku marynarzy rezerwy zawiadamia swych członków, iż sekretarjat związku jest czynnym codziennie od godz. 18-ej do 21-ej.

W związku z urządzeniem zabawy w dniu 30 października r. b. w lokalu handlowców, Piotrkowska 8. sekretariat zarządza sprzedaż biletów.

„Czarne djamenty” na wagę złota

Głód węglowy przybiera katastrofalne rozmiary

Dlaczego w Łodzi brak jest węgla -- Wywiad z dr. Grabowskim, naczelnikiem oddziału do walki z lichwą

W związku z coraz liczniejszymi skargami na trudności zaopatrzania się w węgiel, zarówno dla osób prywatnych, jak i na cele przemysłowe, jak również na ciągły wzrost cen artykułów opałow, zwróciłem się z prośbą o informacje w tej tak żywotnej sprawie do p. dr. Grabowskiego, jako naczelnika wydziału administracyjno-karnego komisariatu rządu i kierownika oddziału walki z lichwą.

P. dr. Grabowski udzielił przedstawicielowi naszego następujących wyjaśnień:

Brak węgla w Łodzi nie jest objawem czysto lokalnym, lecz zauważyć się daje w całym kraju. Rynek wewnętrzny jest przez kopalnie naogół zaniedbywany wobec nadzwyczaj dobrych koniunktur eksportu zagranicznego.

Łódź sama potrzebuje dziennie około 150 wagonów węgla, dochodzi zaś z tego do Łodzi najwyżej 30 procent już łącznie z zapotrzebowaniem przemysłu.

Nic dziwnego tedy, że wytwarza się w mieście głód węglowy, co pociąga za sobą nadmierny popyt i zaostża apetyty spekulantów na ciągnięcie nadmiernych zysków.

Kupcy, którzy regularnie przez kilkanaście lat byli w normalnych stosunkach z kopalniami, dziś nie mogą węgla otrzymać. Między kopalnie a kupców hurtowych wciśnięły się podczas wojny i po wojnie hyeny paskarskie na miejscu w obu zagłębiach węglowych skupujące węgiel w wielkich ilościach drogą stosunków, protekcji i t. p. Od nich to dopiero, oczywiście po cenach już znacznie droższych mogła otrzymać węgiel kupy hurtownicy.

To samo na mniejszą skalę dzieje się i na miejscu w Łodzi, gdzie między hurtownika a detalistę, względnie konsumenta, wciśnięła się rozmaita spekulacja.

Dzięki temu właśnie zbędnemu pośrednictwu obserwujemy to nierzadkie do zrozumienia zjawisko, iż węgiel, którego cena na kopalni wedle cennika konwencji węglowej wynosi mniej

więcej 30 do 32 zł. za tonę, (od czego, mimo wszelkich zaprzeczeń, odchodzą jeszcze znaczne rebaty), a który w hurcie, już po uwzględnieniu kosztów przewozu i godziwego zysku powinien zatem kosztować 40 do 45 zł.

przedawany jest w detalu po zł. 1.50 za ćwiartkę, co wynosi 60 zł. za tonę.

Pozatem do drożyzny węgla w Łodzi przyczyniają się również i warunki czysto lokalne mianowicie brak większych składów węgla na krańcach miasta, co umożliwiłoby bezpośrednio obsługę konsumentów i możliwość wyeliminowania nadmiernej liczby drobnych handlarzy.

Jakie, zdaniem p. naczelnika, należałoby przedsięwziąć środki celem poprawy tego stanu rzeczy?

— Przedewszystkiem sanację należałoby przeprowadzić u źródła, przez zwalczanie spekulacji na miejscu w Sosnowcu, względnie w Katowicach. Dałoby się to uskutecznić przez regulację na miejscu transportów kolejowych w ten sposób, by każde miasto miało przydzielony sobie, odpowiednio wystarczający kontyngent.

W Łodzi samej zaś możnaby ukrócić zakusy paskarskie przez zakładanie na krańcach miasta większych składów węglowych przez hurtowników.

Oczywiście, pierwszym warunkiem powodzenia całej tej akcji musiałby być odpowiedni przydział wagonów dla Łodzi i zwiększenie dowozu.

— Czy obecnie władze poczyniły pewne zarządzenia, celem uchronienia publiczności od wyzysku?

— Zarządzenia odpowiednie są wydane i wyzysk byłby daleko mniejszy, gdyby sama publiczność objawiła mniej bierności i chciała przyczynić się do ukrócenia lichwy węglowej.

— Czy odnośnie władze ustanowiły jakie ceny maksymalne na węgiel?

— Nie, gdyż brak jest ku temu narazie kompetencji prawnych. W każdym jednak razie organy policyjne posiadają odpowiednie instrukcje, jaka jest mniej więcej granica godziwości zysku na podstawie rzetelnej kalkulacji oraz rachunków zakupu które posiadać musi każdy handlujący i wykazać się niemi na żądanie władzy. Tym sposobem udało się pociągnąć do odpowiedzialności szereg paskarzy węglowych, których z pewnością nie miną surowe kary.

Elektrownia łódzka nie ma węgla

Elektrownia łódzka znalazła się w groźnej sytuacji z powodu braku węgla. Posiadany w dniu 10 października zapas obniżył się do 1.160 tonn, czyli może wystarczyć na 4—5 dni, ponieważ dzienne spożycie wynosi około 220—245 tonn.

Dostawa węgla szwankuje od trzech miesięcy, pomimo reklamacji w kopalniach i u odpowiednich władz państwowych. Jeszcze na początku sierpnia posiadany zapas wynosił około 4.000 tonn, 15 września spadł do 1.642 tonn, następnie, wskutek usilnych zabiegów, stopniowo wzrastał i osiągnął 3 października 3.030 tonn. Od tej daty nastąpiło ponownie stałe obniżenie

zapasu, ponieważ dostawa nie pokrywała spożycia.

Wskutek usilnych starań w ministerstwach i w kopalniach można przypuszczać, że w najbliższych dniach nadejdą do elektrowni znaczniejsze ilości węgla, pomimo to jednak zapas jest zbyt ograniczony.

Wobec tego dyrekcja elektrowni zwróciła się do p. wojewody z prośbą o interwencję u władz w celu zapewnienia stałej dostawy węgla w ilości co najmniej 300 tonn dziennie.

Pan wojewoda obiecał poczynić natychmiast odpowiednie kroki.

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI.

Dziś, czwartek, po raz 11-ty „Caly dzień bez kłamstwa“.

Jutro, piątek, po raz drugi poemat dramatyczny Słowackiego „Balladyna“.

W sobotę o godzinie 3.30 po raz ostatni na przedstawieniu szkolnym po cenach najniższych (od 40 groszy) „Róża“.

Wczorajem po raz trzeci „Balladyna“.

W piątek przyszłego tygodnia dnia 29 b. m. premiera głośnej komedii satyrycznej wielkiego pisarza rosyjskiego Gogola „Rewizor z Petersburga“.

TEATR POPULARNY.

Jak było do przewidzenia, wystawiona obecnie w teatrze popularnym mniomita operetka „Ach te pensjonarki“, pełna humoru i śmiechu, cieszy się nlebywałem powodzeniem.

Główne role kreują pp. Bronowska, Niemirzanka, Zielińska, Erzowska, Górecki i Urbański.

W piątek po południu sztuka historyczna dla młodzieży „Barbara Radziwiłłowa“ z odczytem Gwido Trzywdar-Rekowskiego.

WYSTĘP ALEKSANDRA BOROWSKIEGO.

Zapowiedziany występ Aleksandra Borowskiego wywołał w sferach muzycznych zrozumiałe zainteresowanie, gdyż Aleksander Borowski jest pierwszym szorstym pianistą. Borowski, jest może najwybitniejszym z pośród współczesnych techników o wspaniałej, zdumiewającej perfekcji i pewności. Ponadto artysta ma wytrawny smak artystyczny gra jego odzwierciedla głębokie przeżycie duchowe. Koncert tego znako-

mito pianisty odbędzie się w filharmonii w nadchodzący poniedziałek, dnia 25 października o godzinie 8.30 wieczorem.

DZISIEJSZY WYSTĘP OPERETKI WARSZAWSKIEJ.

Dziś przyjeżdża do Łodzi teatr Niewiarowski z Warszawy i wieczorem w sali filharmonii odegrana zostanie rozgłośna operetka Arnolda i Bacha p. t. „Lady Cic“. Będzie to tylko jeden gościnny występ. W rolach głównych wystąpią Kazimiera Niewiarowska, B. Horski i inni. Przepiękne kostiumy i kotary zaprojektowane w własnej pracowni teatru Niewiarowskiej. Początek przedstawienia o godzinie 8.30 wieczorem.

PORANEK ARTYSTYCZNY W TEATRZE POPULARNYM.

Zapowiedziany na niedzielę dnia 24 b. m. o godzinie 12 w południe drugi poranek artystyczny w bieżącym sezonie urządzony przez t-wa Mcałuszkę, wzbudzi już w naszym mieście zrozumiałe zainteresowanie. Na całość złożą się produkcje chóru t-wa orkiestry, deklamacje artystów teatru popularnego i t. p.

Odczyt

„Współzycie z przyrodą“

W niedzielę, dnia 24 b. m. o godzinie 11-tej w lokalu związku harcerstwa polskiego, Ewangelicka 9, inż. Zbigniew Trylski wygłosi odczyt dla dorosłych i starszej młodzieży p. t. „Współzycie z przyrodą w wychowaniu młodzieży“.

Dziś premiera
dawno oczekiwanego arcydzieła filmowego p. t.

Dziś premiera
dawno oczekiwanego arcydzieła filmowego p. t.

20 aktów — **KURJER CARSKI** — 20 aktów

Najpotężniejsze arcydzieło wytwórni francuskiej według powieści Jules Verne'a p. t. „Michel Strogoff“ w wykonaniu

Iwana Mozzuchina, Natalji Kowanko,
W. Gajdarowa i innych. Reżyserja Turzańskiego

Wytwórnia: Leo Films de France (societe des cineromans) w Paryżu. Obraz własnością P. K. „Lux“ S. A. w Warszawie
Passe-partout i ulgowe, prócz urzędowych i prasowych, ważne tylko od poniedziałku, 25 października r. b.

B. P.

Dr. med. LUDWIK PINKUS

po krótkich, ciężkich cierpieniach, zmarł w d. 20 października 1926 r., w wieku lat 48.

Wyprowadzenie zwłok odbędzie się w CZWARTEK, dnia 21 b. m., o godz. 2-giej po poł. z domu przedpogrzebowego na cmentarzu żydowskim.

Żona, syn, ojciec i rodzina.

5814-1

Wiadomości bieżące

Nagroda literacka m. Łodzi

Statut nagrody literackiej m. Łodzi odesłany już został przez magistrat do rady miejskiej i znajdzie się na porządku dziennym najbliższego posiedzenia komisji dla spraw ogólnych.

Łódź podwodna

im. Marsz. Piłsudskiego
Oficerowie garnizonu łódzkiego z zapalem podjęli szlachetną inicjatywę

Szlachetna myśl ufundowania łodzi podwodnej imienia marszałka Polski Józefa Piłsudskiego rozszerza się dalej wśród korpusu oficerskiego, zjednując sobie coraz to nowe oddziały.

Korpus oficerski 31 pułku strzelców kaniowskich, odpowiadając na wyzwanie korpusu oficerskiego 28 p. S. K., postanowił opodatkować się w wysokości pół procent od poborów miesięcznych na przeciąg jednego roku od dnia 1 listopada 1926 roku. Jednocześnie korpus 31 p. S. K. wezwał do wspólnej akcji korpusy oficerskie 10 p. p. w Łodzi, 29 p. S. K. w Kaliszu, 6 p. ułanów kaniowskich w Stanisławowie 2 p. sap. kan. w Puławach.

Również korpus oficerski 4 okr. szepstwa intendenty uchwalił opodatkować się na przeciąg jednego roku (od 1 listopada 1926 r.) w stosunku progresywnym od posiadanej stopnia, oraz wezwał wszystkie okręgowe sefostwa intendenty w armii i jednostki służby int. O. K. IV do akcji składkowej.

Na stanowisko kierowników szkół powszechnych

zostanie rozpisany specjalny konkurs

Dnia 18 b. m. odbyło się posiedzenie rady szkolnej m. Łodzi pod przewodnictwem dr. Skalskiego.

Po odczytaniu protokołów z poprzednich posiedzeń, rozważano sprawę wydania opinii co do ustalenia dwudziestu kilku kierowników szkół powszechnych. W wyniku dłuższej, rzeczowej dyskusji, wykreślono z przedstawionej listy nazwiska kierowników, których sprawy zostały zastrzeżone przez przepisy przechodnie.

Co się tyczy pozostałych kierowników, rada szkolna postanowiła nie wydawać opinii w stosunku do poszczególnych osób, lecz wypowiedziała się za rozpisaniem konkursu na wszystkie wolne stanowiska kierowników szkół powszechnych, wychodząc z założenia, iż 1) wszystkie stanowiska kierownicze zarówno w szkolnictwie, jak i innych działach administracji państwowej, powinny być nadawane drogą konkursu; 2) do wydania bezstronnej opinii brak jest wykazu stanowisk, które, w myśl obowiązujących przepisów, uznane zostaną za stałe i 3) poza przedstawioną listą jest kilkudziesięciu kierowników, którzy tylko przypadkowo nie mają danych do ustalenia.

Pozostałe punkty porządku dziennego odczytano do najbliższego posiedzenia.

W dniu 20 b. m. zmarł

Dr. med. LUDWIK PINKUS

W zmarłym tracimy towarzysza, który całe życie z poświęceniem oddawał się pracy społecznej. Cześć Jego pamięci!

Stow. Społeczno-Lekarskie.

5828-1

W d. 20 października 1926 r. zmarł w szpitalu małż. Poznańskich

Dr. LUDWIK PINKUS

Kierownik Zakładu Rozpoznawczo-leczniczego, lekarz referent Kasy Chorych m. Łodzi.

W zmarłym Kasa Chorych straciła wybitnego lekarza społecznika, który, w głębokim zrozumieniu domiostłości ubezpieczeń społecznych, poświęcał Swoją wiedzę i zdolności dobru i rozwojowi umiłowanej przez Siebie instytucji.

Pamięci nieodżałowanego lekarza i Człowieka składa cześć

Kasa Chorych m. Łodzi.

5820-1

Póty dzban wodę nosi..

Złodziejaskowi i kolporterowi fałszywych pieniędzy powinna w końcu się noga

Jedną bodaj że z najbardziej dotkliwych plag nawiedzających obywateli, jest powódź fałszywych banknotów. Nie pomagają surowe wyroki sądowe — zawsze się znajduje kilku wyrzutków społeczeństwa, którzy na krzywdzie bliźnich i państwa żerują. Jeden z najwymowniejszych przykładów tego mieliśmy znowu na wczorajszej rozprawie sądu okręgowego.

W dniu 17 stycznia r. b. do restauracji Pika, ul. Zawadzka 14, wszedł pewien osobnik i zażądał butelki wódki placąc za nią 50-cio złotowym banknotem, jednak Pika zauważył, iż banknot jest fałszywy, wobec czego klienta zatrzymał i postanowił wezwać policję. Wtedy nieznamy zaczął się tłumaczyć, iż kwestja spisanja protokołu potrwa zbyt długo, a on nie ma czasu. Jest przecież znany w Łodzi kupcem, wyległemu się P. kowi a ten ze swej strony niech załatwi formalności z policją.

Nieznamy nie miał przy sobie dowodu osobistego, lecz z bocznej kieszeni palta wyciągnął nakaz płatniczy urzędu skarbowego na sumę 1.500 złotych, na nazwisko Zelmara Kirszmara, Lutomińska Nr. 9. Na podstawie tego dokumentu Pika dowiedział się, iż Kirszman jest właścicielem domu i kupcem, więc po spisaniu danych wypuścił go, powiadając następnie o zajęciu policję.

Przeprowadzone dochodzenie ustaliło że Kirszman jest faktycznie właścicielem wspomnianego domu, lecz nie ma nie wspólnego z osobnikiem, który odwiedził restauratora Pika. Oprócz tego Zelman Kirszman zeznał, że kilka dni temu skradziono mu w tramwaju portfel z dokumentami, między którymi znajdował się i nakaz płatniczy urzędu skarbowego.

Teraz nie ulegało już najmniejszej wątpliwości, że tajemniczy osobnik ów jest zawodowym złodziejem i jednocześnie kolporterem fałszywych banknotów. Rozesłano listy gończe z podaniem rysopisu, lecz wszelkie poszukiwania nie dały pozytywnego rezultatu.

W marcu r. b. w Poznaniu, za

puszczanie w obieg fałszywej 50-złotówki policja przytrzymała niejakiego Joska Goldberga, który legitymował się paszportem, wydanym przez władze administracyjne w Łodzi. Naskutek tego przewieziono go do dyspozycji urzędu śledczego w m. Łodzi i osadzono w jednej celi z kupcem Szmulem Grinsteinem, podejrzanym o oszustwo wekslowe, który jednak, jak się później okazało, był niewinny i został zwolniony z aresztu.

Grinstein otrzymywał często z domu pożywienie, którym dzielił się ze swym „sublokaterem”. Wkrótce też pozyskał jego zaufanie. Opowiadał mu on o zmianach w kolejach swego życia, o tem, jak potrafił zmylić czujność restauratora Pika, jakim sposobem doszedł do posiadania owego nakazu płatniczego i wreszcie jak legitymował się w Poznaniu paszportem Joska Goldberga, który skradł w wagonie kolejowym, po czym zmienił w nim fotografię i stałowym pieczęcią.

Grinstein, po odzyskaniu wolności, dał znać o powyższym komisarzowi Wajerowi. Sprytnego oszusta poddano badaniom daktyloskopijnym i dopiero na tej podstawie

ustalono, iż jest to znany urzędowi śledczemu złodziej i kolporter fałszywych banknotów, Jarachowski dwukrotnie karany już sądownie za różne kradzieże.

Przyparty do muru Jarachowski zeznał, iż banknot 50-złotowy, który pragnął puścić w obieg w Poznaniu, otrzymał jako zapłatę za przeprowadzenie pewnego interesu, paszport zaś kupił za 300 złotych od nieznanego mu bliżej osobnika.

Sprawa powyższa znalazła wczoraj swój epilog w sądzie okręgowym. Jarachowski zasiadł na ławie oskarżonych, jednak do zarzucanych mu przestępstw nie przyznaje się. Dopiero po ukończeniu przewodu sądowego, podczas którego restaurator Pika i kilku innych świadków obecnych wówczas w lokalu, poznali w nim rzekomego Kirszmara, oskarżony kapituluje z dotychczasowego systemu obrony i w ostatnim słowie przyznaje się do winy.

Oskarżał podprokurator Żabiński. Sąd po naradzie, pod przewodnictwem sędziego Ilincza, skazał Jarachowskiego na 4 lata ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw stanu.

Po nitce do kłębka

Ujęcie szajki kolporterów fałszywych pieniędzy

W dniu 13 b. m. Paweł Zagórski, nigdzie nie meldowany, usiłował w sklepie przy ul. Rokicińskiej nr. 11 zapłacić za butelkę wódki fałszywą 5-cio złotówką.

Zawezwany policjant doprowadził Zagórskiego do komisariatu. Tam, przy rewizji osobistej znaleziono u niego jeszcze kilka fałszywych banknotów.

Badany zeznał, że kupił je za 75 proc. wartości od Edwarda Kustra.

Na skutek tego policja dokonała u Kustra, nota bene znanego złodzieja, rewizji. Znaleziono w mieszkaniu jego większą ilość fałszywych banknotów 5 - cto złotych.

Aresztowany Kuster zeznał, iż banknoty kupił od małżonków Mruk. Tokarzewskiego 31.

Policja, idąc śladami tych zeznań, aresztowała Mruków, u których znaleziono cały skład fałszywych pięćzłotówek.

Mrukowie przyznali się, że pieniądze te kupili od niejakiego

Józefa Sikorskiego.

Policja wszczęła za Sikorskim energiczne poszukiwania; wczoraj w końcu aresztowano go na ulicy. Ponieważ nie chce się on przyznać, gdzie mieszka, zachodzi przypuszczenie, iż w mieszkaniu jego znajduje się drukarnia fałszywych banknotów.

Przenosiny w magistracie

Nowe lokale biur

Wobec rozszerzenia działalności wydziału przedsiębiorstw miejskich i dla wygody licznych interesantów — biura wydziału zostały przeniesione z III-go piętra magistratu przy Placu Wolności 14 na II-gie piętro do pokojów 29 i 30.

Oddział prasowy magistratu oraz redakcja i administracja „Dziennika Zarządu m. Łodzi” przeniesione zostały do pokojów Nr. 33 w gmachu magistratu przy Pl. Wolności Nr. 14. II-gie piętro.

Na srebrnym ekranie

Słynny Stroheim, reżyser światowej wytwórni „Lew Metro-Coldwyn” powierzył bez wahania rolę „Wesołej wdówki” powabnej Mae Murray, która jest dziś niewątpliwie najbardziej czarującą gwiazdą ekranu. Stroheim umiał wyzyskać jej urok i dać odpowiednie ramy nieprzeciętnemu talentowi i urodzie.

„Wesoła wdówka” jest wyborne wyreżyserowana na tle środowiska kulis teatru variete — skrzy się blaskiem, życiem, niezmiernie żywą i urozmaiconą akcją i świetną grą aktorską. Indywidualność Mae Murray stworzyła prześliczny typ subtelnej, kochającej kobiety w otoczeniu wybitnych aktorów z posagowo pięknym John Gilbertem w roli wielkiego księcia na czele.

Inscenizacja filmu niezmiernie błyskotliwa, bogata, przykuwa uwagę widać. Na specjalne zaznaczenie zasługuje znakomita ilustracja muzyczna.

Kto znalazł 3000 dolarów?

Zgubiono teczkę z 3000 dolarów i różnymi papierami wartościowymi. Uczciwy znalazca zechce pieniądze i papiery zatrzymać sobie, byleby zwrócić bilet kupiony do „Luny” na „Wesołą Wdówkę” Lehara, do której dostosowano piękną muzykę i śpiew solistów. 5825-1

Tajemnicza dama

została po dłuższych poszukiwaniach po całej Europie, w dniu dzisiejszym w Łodzi aresztowana. Wszyscy mogą obejrzeć ją od godz. 4 po poł. do 10 wiecz. w kinie „Czary”.

Miejski Kineamatograf Oświatowy
Wodny Rynek (róg Rokicińskiej)
Dojazd tramwajami 6 i 1
Od wtorku, dnia 19 do dnia 26 października r. b.

Dla dorosłych:
MARIA ANTONINA
Dramat historyczny z czasów rewolucji francuskiej w roli głównej **DIANA KARENNE.**

Następny program: **Nie grzesz, Matko.**

Dla młodzieży:
MIEDZY ZIEMIĄ A NIEBEM
Dramat w 7-mu częściach, odgrywający się na tle przepięknej natury górskiej.

Nad program: **Złot bocianów**
Komedja w 2 akt. z Harold Lloyd'em w roli głównej.

SEANSE BEZPŁATNE
1) Pomorze. 2) Płock. 3) Górny Egipcjan. 4) Samochodem z Jan Zeroutem na pobraże Algieru. 5) Woda i jej różne stany.

ZWIEDZ WYSTAWĘ GOSPODARSKO-HYGIENICZNO-ROZRODOWĄ : CZYNA W ŁODZI :
Al. Kosci. 75, 76, 77 „Targ Rzemieślniczy”
Koncerty-Radjo-Kino. Wejście 1 złoty.
Od czwartku, dnia 21 października b. r. Orkiestra St. Namys. owkiego

Final o mistrzostwo klasy B i C Bluff, czy zbieg okoliczności

Do walki o zaszczytny tytuł stają Ł. K. S. II i W. K. S. Koniec mistrzostw i zamknięcie sezonu piłkarskiego przewidziane jest na dzień 8 grudnia r. b.

Rozgrywki o mistrzostwo Ł. Z. O. P. N. klasy B i C za 1926 rok dobiegają już ku końcowi. Klasa B, w skład której wchodziły kluby B - klasowe i drugie drużyny naszych A - klasowych zespołów, wyłoniła dwóch finalistów W. K. S. i Ł. K. S. II. Drużyny te rozegrają między sobą dwa spotkania, rezultat których zadecyduje, komu z nich przypadnie w udziale zaszczytny tytuł mistrza okręgowego drużyn B - klasowych.

Dotychczas dyplom mistrzowski zdobywała rezerwa Ł. K. S., bijąc bezapelacyjnie pozostałych konkurentów, dzisiaj zaś za przeciwnika będzie ona miała zespół wojskowych — pretendenta do klasy A. W składzie drużyny wojskowych widzimy kilku graczy A - klasowych o pierwszorzędnym walorach, jak: Karasiak, Gosławski, Czernik Magin, którzy są duszą całego zespołu; to też w tym roku walka w ostatnich spotkaniach będzie bardzo zażarta i do ostatnich chwil trudno przewidzieć, kto zwycięży. W razie przegranej W. K. S. ma to pocieszenie, że mimo wszystko przechodzi do klasy A.

Ciekawe te pod każdym względem zawody odbędą się w dniu 24 b. m., t. j. w najbliższą niedzielę na boisku Ł. K. S., o godz. 15, rewanżowe zaś spotkanie wyznaczone zostało na dzień 31 b. m., boisko W. K. S., godz. 11 przed południem.

Gorzej natomiast przedstawia się finał o mistrzostwo klasy C. Wielka ilość drużyn zmusiła władze związkowe do podzielenia ich na odpowiednie grupy, które z pośród siebie wykonały zwycięskie zespoły do gier finałowych. Nie możemy tu powiedzieć, aby podział ten był skuteczny, gdyż fakt przyłączenia drużyn pabjanickich do grupy kaliskiej naraził młode stosunkowo organizacje sportowe na znaczne wydatki, związane z kosztami przejazdów.

Wyodrębniono następujące grupy: kaliską, zgierską, piotrkowską, trzecie drużyny klubów A - klasowych, drugie drużyny klubów B - klasowych i łódzka, które dały następujących finalistów: Pabjanicki k. s. „Burzę”, „Sokół” w Zgierz, „Concordię” w Piotrkowie i Ł. K. S. III. Ze względu na wycofanie się całego szeregu rezerwowych zespołów klubów B - klasowych rozgrywki w tej grupie anulowano.

Grupę łódzką niezależnie od tego podzielono na dwie podgrupy, najlepszymi drużynami których okazały się stow. im. Słowackiego i S. S. „Pogoń”. Jednak dwukrotne zwycięstwo „Pogoni” w stosunku 3:0 wyeliminowało stow. im. Słowackiego z dalszych gier.

Tegoroczny regulamin gier o mistrzostwo przewiduje przejście do klasy B jednej drużyny łódzkiej i dwu prowincjonalnych, wobec czego „Pogoń” ma już zapewniony pobyt w klasie B; która zaś z drużyn prowincjonalnych zaawansuje o klasę wyżej, wykażą najbliższe spotkania. Stosunkowo najwięcej szans na to posiada

drużyna pabjanickiej „Burzy” oraz „Sokoła” zgierskiego. Co się tyczy zdobycia tytułu mistrza, to w grę tu wchodzi jeszcze młodzieńcza III-cia drużyna Ł. K. S. Ma ona za sobą szereg pięknych zwycięstw, wśród których i dwucyfrowy rezultat znaleźć nie trudno.

Pierwsza runda finałowych gier kończy się w dniu 14 listopada r. bież., ostatnie zaś rewanżowe spotkanie, ze względu na znaczną ilość gier rozegrane zostanie w dniu 8 grudnia i będzie jednocześnie zamknięciem sezonu piłkarskiego w Łodzi.

W.

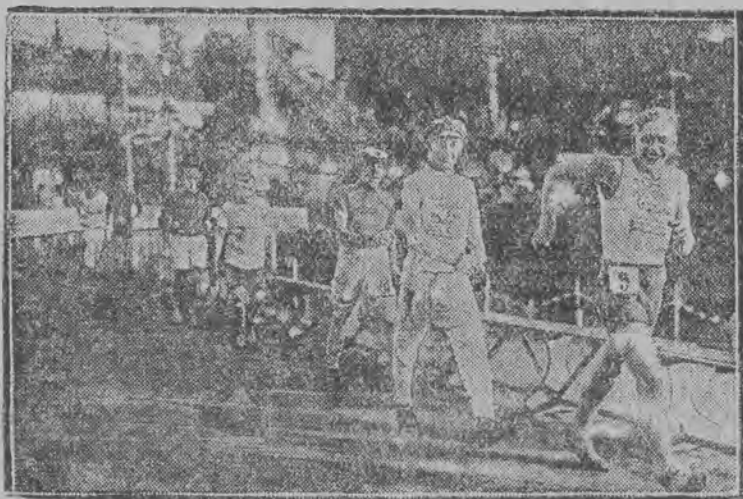
Marsz pięciodniowy

Chód, mimo, iż wydaje się najnaturalniejszym ćwiczeniem ciała, jako konkurencja sportowa jest jedną z najbardziej sztucznych.

Marsz sportowy był popularnym

sportem w Stanach Zjednoczonych, w Anglii, Danji i Włoszech, skąd pochodzi mistrz olimpijski Frigerio.

W nowszych czasach chód zale-

Pierwsze okrążenie.

cany jest jako zaprawa sportowa, służąca do ogólnego wyrobienia, zaś z programu olimpijskiego, a co za tem idzie z programu mistrzostw Polski zniknął.

Za granicą odbywają się jeszcze zawody w chodzie. Na ilustracji naszej oglądamy start pięciodniowego marszu który się odbył w Lunaparku w Berlinie.

IX olimpijada w Amsterdamie

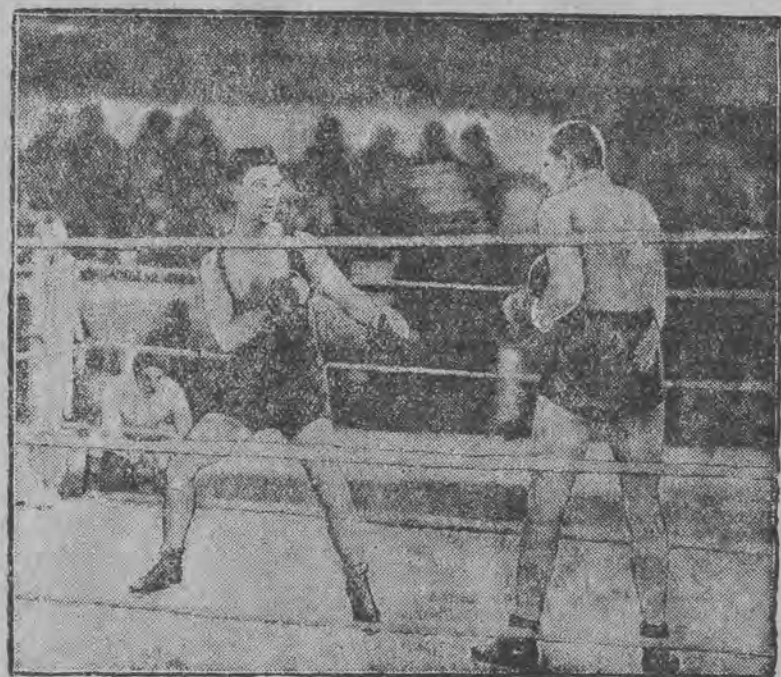
Termin i program mistrzostw lekkoatletycznych

Zawody lekkoatletyczne na IX olimpiadzie odbędą się w sierpniu roku 1928 w Amsterdamie i trwać będą 8 dni. Obejmować one będą następujące konkurencje: biegi 100 m., 200 m., 400 m., 800 m., 1500 m., 5000 m., 10000 m., maraton (42195 m.), 3 km. steeplechase, 110 m. płotki, 400 m. płotki, skoki wzwyż, w dal, o tyczce, trójskok; rzuty kulą, dyskiem, oszczepem i młotem; sztafety 4 x 100 m. i 4 x 400 m. oraz dziesięciobój. Usunięto zatem chód, pięciobój, bieg drużynowy 3 km. oraz bieg naprzelaj.

Do każdej konkurencji wolno zgłosić 4 zawodników z jednego państwa, a do maratonu sześciu. W sztafetach każde państwo może wystawić jedną drużynę w składzie 4 zawodników i czterech rezerwowych.

Jednocześnie z konkurencjami męskimi odbędą się poraz pierwszy konkurencje kobiece o następującym programie: biegi 100 m., 800 m., sztafeta 4 x 100 m., skok wzwyż i rzut dyskiem (wagi 1 kg. lub 1,5 kg. — zostanie to ostatecznie w grudniu zdecydowane).

Miłośnicy boksu byli w niedzielę w stolicy srodze rozczarowani. Mistrz Ertmański, znany w Warszawie z piorunujących knock-outów, nie stawiał się na ringu, rzekomo z powodu zwichnięcia ręki, zastąpił go Sypniewski, zawodnik poznański, zbyt młody i niedoświadczony jeszcze bokser nietylko jako zawodowiec, biorący pieniądze za swe produkcje, ale i jako amator.

Sypniewski i Greenstock na ringu

Przeciwnikiem jego był Greenstock, którego reklamowano jako boksiera, a przez to nieznającego sztuki bokserskiej, paru „domowemi” machnięciami trafił przeciwnika, wobec czego był mistrz Anglii chwycił się niedozwolonych fouli (jak chwytywanie za kolano, gdyż Clinchami bronił się przed Laszkowskim, który prawdopodobnie był zasugerowany jego tytułem).

Echa meczu piłkarskiego

Poznań—Warszawa

Groźna sytuacja pod bramką gosp odarzy. Od lewej strony: Sobotta, Miączyński, Dabert, Bulanow II i Przybysz walczą o piłkę.

Sport w policji

Drużyna policyjnego Klubu Sportowego z Katowic, która w ubiegłą sobotę uległa „Varsovi” 4:5.

Polscy mistrzowie bokserzy

Oficjalna lista mistrzów Polski w boksie na rok 1926 przedstawia się następująco:

- waga musza — Moczko II (Sokół-Katowice);
- waga kogucia — Górny (Boxing Klub - Królewska Huta);
- waga piórkowa — Iwański (Union - Poznań);
- waga lekka — Majchrzycki (Warta - Poznań);
- waga półśrednia — Arski (Warta - Poznań);
- waga średnia — Ertmański (Warta - Poznań);
- waga półciężka — Gerbich (Krusche Ender - Łódź);
- waga ciężka — Konarzewski (Union - Łódź).

Dlaczego niema zastrzeżeń polskich pod manifestem gospodarczym finansistów

Opinia p. St. Karpińskiego prezesa Banku Polskiego

Prezes Banku Polskiego, p. Stanisław Karpiński, którego podpis widnieje wśród czterech nazwisk polskich, znajdujących się pod „manifestem”, oświadcza, co następuje:
— Dając odpowiedź na ankietę, wystosowałem równocześnie do p. Montagu Collet Normanna, gubernatora Banku Anglii pismo na trzech stronach zawierające parę zastrzeżeń.

Zaznaczyłem w zastrzeżeniach, iż jakkolwiek nie ulega wątpliwości, że dążenie do zniesienia barier celnych jest usprawiedliwione, to jednak będzie ono miało raczej bytu dopiero w przyszłości, gdy nastąpi równomierne nasycenie kapitałami wszystkich państw — nie tylko wielkich. Dopóki małe kraje cierpią na brak kredytu, dopóty muszą się odgradzać od nadmiaru importu. To jest wyjaśnienie dlaczego Polska, która szła naprzód w kierunku liberalizmu ekonomicznego, spostrzegła wkrótce, iż liberalizm ten zachwiał siłę złotego. Dlatego też dla ratowania czynnego bilansu płatniczego nastąpiło w Polsce cofnięcie się do ograniczeń importowych, co zresztą opinia polska uznaje za drogę skuteczną do naprawy sytuacji ekonomicznej, a co zatem idzie do uzdrowienia pie-

niądza. Zniesienie barier celnych i ograniczeń wymiennych pomiędzy krajami Europy nastąpić może — zakończyłem swoje pismo — dopiero w chwili wejścia w życie powszechnej kooperacji kapitału. Ścisłe brzmienie moich zastrzeżeń ogłoszę w dniach najbliższych.

Do powyższego dodać należy, iż prezes Karpiński, wysyłając wspomniane zastrzeżenie, nie zobowiązał adresata, iż mają być one dołączone do „manifestu”, jak tego żądali finansisci francuscy i włoscy.

Ulgi w karach za zwłokę

Doniosła uchwała magistratu

Magistrat na posiedzeniu w dn. 19 b. m. rozpatrywał m. in. sprawę obniżenia kar za zwłokę płatności podatków komunalnych.

W sprawie tej magistrat, na wniosek wydziału podatkowego, postanowił:

1) Za okres czasu od 1 lipca 1926 r. aż do odwołania, należy od wszystkich nieodroczonech, względnie nie rozłożonych na raty zaległości w podatkach miejskich, pobierać obniżone kary za

zwłokę w wysokości 2 proc. miesięcznie;

2) za okres czasu do 30 czerwca 1926 roku należy kary za zwłokę liczyć w wysokości: 3 proc. miesięcznie pod warunkiem jednak, że pokrycie zaległości nastąpi do dn. 31 października r. b. W przeciwnym razie ulga nie będzie stosowana i kary za zwłokę będą liczone za powyższy okres w pełnej wysokości, t. j. 4 proc. miesięcznie.

—o—

Współpraca obu targów polskich lwowskiego i poznańskiego

Celem skoordynowania na przyszłość i uzgodnienia na terenie krajowym i zagranicznym działalności obu targów polskich, t. j. lwowskiego i poznańskiego, odbyła się w Poznaniu specjalna konferencja, w której wzięli udział wiceprezydent m. Lwowa, dr. Leonard Stahl i dyr. targów wschodnich p. Jan Puchalski, oraz prezydent m. Poznania p. Cyryl Ratajski i dyr. targu poznańskiego p. Mieczysław Krzyżankiewicz.

W myśl osiągniętego porozumienia oba targi mają od teraz z wszystkimi postulatami w sprawie swych potrzeb i interesów

występować nazwewnątrz, zwłaszcza wobec władz rządowych. Zarazem objęły wzajemne zastępowanie swych interesów na Małopolskę i Poznańskie, przyczem dla osiągnięcia tem większej skuteczności, wykonywać je będą za pośrednictwem specjalnie w tym celu zorganizowaną się mających komitetów. Odnośnie zaś do szczegółowych programów swych dorocznych imprez, obie instytucje będą je odtąd ustalały na podstawie wspólnego porozumienia. Dzięki temu została uzyskana możliwość jednolitego i zgodnego działania obu instytucji.

—o—

Wolne strefy w portach rumuńskich dla eksporterów polskich i czeskich

W tych dniach odbyła się w Galacu konferencja w sprawie stworzenia wolnych stref w portach rumuńskich, mianowicie: w Braiili, w Galacu i w Konstancji. W konferencji tej wzięli udział przedstawiciele rumuńskich izb handlowo - przemysłowych oraz posłowie parlamentu. Minister komunikacji, Valjanu oświadczył, iż projekt ustawy o stworzeniu w portach rumuńskich wolnych stref jest już opracowany, jednakże narazie nie może być zrealizowany przez wzgląd na brak środków finansowych. Sprawa stworzenia wolnych stref w portach rumuń-

skich związana jest, jak z oświadczenia ministra Valjanu wynika, z poważnymi wydatkami. Minister komunikacji zamierza na najbliższym posiedzeniu parlamentu postawić wniosek o wyasygnowanie odpowiednich kwot, względnie o udzielenie rządowi zezwolenia na zaciągnięcie pożyczki zagranicznej. W kółkach miarodajnych panuje przytem przekonanie, iż pożyczki tej udzieliłby chętnie kapitalisci polscy lub czescostowaccy, jako najbardziej na wolnych strefach w portach rumuńskich zainteresowane czynniki.

Dyskonto prywatne w Łodzi

Niezbyt pomyślna sytuacja w handlu wyrobami bawełnianymi wpłynęła na zmniejszenie się obrotów na prywatnym rynku dyskontowym. Daje się mianowicie zauważyć brak dobrego materiału wekslowego. Stopa dyskonta wynosi przy dyskoncie weksli zaopatrzonych w żyra firm pierwszorzędnych 2 i ćwierć do 2 i pół procent w stosunku miesięcznym. Za dyskontowanie drugorzędnych materiału wekslowego płacić trzeba 3 i pół do 4 procent.

Weksle dolarowe pojawiają się na rynku w niewielkich ilościach, a dyskontowane są po 1 i pół procent (weksle pierwszorzędne) do 2 i pół procent w stosunku miesięcznym. (rz.)

Zakupy sowieckie w Czechosłowacji

Do Pragi przybyła specjalna delegacja rosyjskiego towarzystwa importu maszyn rolniczych (Selchoimport), która wraz z misją handlową ma zbadać sprawę zakupu maszyn i narzędzi rolniczych dla Z.S.S.R. w Czechosłowacji. W najbliższych dniach ma przybyć przedstawiciel „Elektroimportu” dla omówienia kwestji zakupu narzędzi i maszyn elektrotechnicznych.

Kartel włókienniczy w Czechosłowacji

W poszczególnych gałęziach czeskiego przemysłu włókienniczego przejawiają się dążności koncentracyjne. W rokowaniach, które toczą się na ten temat, biorą tymczasem udział tylko średnie i drobne zakłady, podczas gdy wielkie przedsiębiorstwa trzymają się dotychczas na uboczu. Większe widoki powodzenia cznieją co do przedziałni, aniżeli co do tkalni gdzie z powodu różnorodności produkcji następują się poważne trudności.

Dalsza niżka dolara

Zwyżka akcji

Oficjalny kurs dolara na giełdzie warszawskiej pozostał wczoraj bez zmiany. Z innych walut obcych nieznaczna zwyżka wykazał jedynie frank francuski.

W obrotach pozagiełdowych w dalszym ciągu panuje słaba tendencja dla dolara. W Łodzi w godzinach porannych dolarami obnawiano po 9.05 wplaceni, 9.05 i pół w oddawaniu, wskutek jednak przewyżki podaży nad popytem kurs obni-

żył się do 9.04 w placeniu, 9.04 i pół w oddawaniu. Z rynku warszawskiego donoszą o kursie niższym o pół punkta od kursu łódzkiego.

Bank Polski oferuje nadal za dolara zł. 8.87.

Na giełdzie akcji notowano wczoraj zwyżkę kursów dochodzącą do 5 proc. Również i w porze pogiełdowej panowała na wolnym rynku mocna tendencja dla akcji. (rz.)

Rynek pieniężny

Warszawska giełda urzędowa

WARSZAWA, 20 październ. (Pat) Na dzisiejszej giełdzie urzędowej notowania były następujące:

Dolary 9.—

CZEKI

Belgia 25.54

Londyn 43.69

N. York 9.00

Paryż 26.50

Praga 26.72

Szwajcaria 174.15

Wiedeń 127.30

Włochy 380.50

Holandja 360.95

Sztokholm —.—

Oslo —.—

Pożyczka konwersyjna 45.50

Pożyczka dolarowa 72.—

Pożyczka kolejowa 87.—

8 proc. pożyczka złota —.—

5 pr. obl. m. Warszawy złoto-

wę 42.50

4 i pół proc. oblig. m. Warszawy złotowe 39.50

4 i pół proc. listy zastawne ziemskie 35.50

Giełda akcyjna

Bank Polski 79—80

Bank Dyskontowy 8

Bank Handlowy 3.30

Bank Zarobkowy 5.50

Cerata 0.56

Kłiewski 0.16

Pułs 4.50

Spless 2.80

Sila i Światło 22

Chodorów 112.

Czersk 0.33—0.34

Gosławice 40

Michałów 0.24

Cukier 2.60

Łazy 0.14—0.13

Wysoka 2.90—2.95

Firley 0.40

Drzewo 0.30

Węgiel 72—73

Nafta 0.40—0.38

Polsk. Przem. Naftowy 0.65

Nobel 2.25—2.30

Lilpop 15.50—15.30—16

Modrzełów 3.25—3.30

Norblin 1.15—1.20

Ostrowieckie 6.70—6.95

Parowoz 0.32—0.32

Starachowice 1.73—1.80—1.79

Zawiercie 155.50

Zyrardów 11.75—12—11.75

Borkowski 1.30—1.25

Haberbusch 67

Notowania złotego.

W dniu 20 października 1926 r.

Za 100 złotych:

Londyn 42.50

Zurych 58.—

Berlin 46.26—46.74

wypl. na Warszawę 46.405—46.645

Katowice 46.48—46.72

Poznań 46.33—46.62

Gdańsk 57.08—57.22

wypl. na Warszawę 56.95—57.10

Wiedeń 78.15—78.65

» banknoty 78.50—79.50

Praga 376.25

Urzędowa giełda gdańska.

GDANSK, 20 października (Pat) Na dzisiejszym zebraniu giełdy gdańskiej notowano w guldenach gdańskich:

100 mk. Rzeszy 122.622—122.928

100 złotych polsk. 57.08—57.22

czek na Londyn 24.995

Telegraficzna wypłata na Berlin 122.622—122.928

Notowania giełdowe w Paryżu.

PARYŻ, 20 październ (Pat) Zamknięcie giełdy

Londyn 162.80

N. York 35.55

Włochy 144.20

Szwajcaria 69.50

Belgia 95.15

Hiszpanja 508.15

Rumunja —.—

Niemcy 7.6.—

Notowania giełdowe w Londynie.

LONDYN, 20 października (Pat) Zamknięcie giełdy.

Nowy-York 484.25

Holandja 12.125

Francja 162.75

Belgia 171.12

Włochy 115.05

Niemcy 20.37.50

Szwajcaria 25.11.40

Hiszpanja 51.95

Portugalia 2.53

Danja 18.25.—

Norwegia 19.60

Praga 163.75

Warszawa —.—

Oglaszajcie się.
Reklamujcie się
PRZEZ AKWIZYCIĘ OGŁOSZEŃ
FUCHSA
Ogłoszenia
przyjmuje Akwizycja Ogłoszeń
FUCHS'a.
do gazet miejscowych, jakoteż do wszystkich pism ukazujących się na całym obszarze Polski
Piotrkowska 50. Tel. 21-36

Szwedzkie
Konofida
Gdańskie
z siedzibą w
Gdańsku
BIBRYNA i LESTEROWICZ
6665—2

PANIOM

Polecamy nasze
OSTATNIE NOWOŚCI
w gotowych płaszczach jesiennych i zimowych. Nasze wyroby odznaczają się przy zastosowaniu najlepszych materiałów doskonałym krojem i solidną elegancją.
Ceny niskie.
Prosimy odwiedzić nasz skład.
EMIL SCHMECHEL
Piotrkowska 98
ród Przejazd.
5031—6

Zamiast TRANU

JECOROL

Magistra A. Bukowskiego

Syron o przyjemnym smaku, bardzo chętnie przez dzieci przyjmowany, stosuje się przy anemji, ogólnem wyczerpaniu, chorobie angielskiej.

Sprzedaw w wszystkich aptekach i składach aptecznych.

UWAGA: Żądać tylko z CZERWONYM PODPISEM „A. BUKOWSKI” marka ochronna—trójkąt ze statywem.

Wystrzegać się naśladownictw.

6010—3

BIBLIOTEKA DZIEŁ WYBOROWYCH

istniejące od lat 30 wydawnictwo tygodniowe
pod redakcją FELIKSA GADOMSKIEGO

Prospekt na IV kwartał 1926 r.

Wydawnictwo **Biblioteka Dzieł Wyborowych**, które
wydaje **CO TYDZIEŃ TOM** beletrystyczny, podróżniczy, lub
popularno-naukowy, czyli przynosi swym prenumeratom

52 TOMY ROCZNIE

pierwszorzędnych utworów z piśmiennictwa polskiego i innych literatur europejskich, tworząc
w krótkim czasie **poważną bibliotekę domową**

zdołało pozyskać do druku na IV kwartał b. r.
szereg dzieł stawiających wydawnictwo

NA WYSOKIM POZIOMIE LITERACKIM

W IV kwartale b. r. ukażą się następujące książki:

K. Makuszyński „Listy”. Zbiór fenomenalnych listów Makuszyńskiego z Sobot i Zakopanego, których humor nie ma równego w sobie w bieżącym piśmiennictwie polskim.

W. Filochowski „Przez kraj wód ludzi i zwierząt”. Powieść osnuta na tle podróży po Polsce, pełna barwnych opisów i przygód.

St. Szpotński „Bez słońca”. Wielki romans historyczny, rozgrywający się w czasie powstania 1830 r. Pierwszorzędne dzieło nie tylko żywo beletrystyczne ale i historyczne.

J. Ejsmond „Nosił wilk razy kilka”. Opowieści myśliwskie tchnące prawdziwą poezją i rozumieniem przyrody, a zarazem pełne egzotycznych opisów wielkich łowów na dzikiego zwierza.

J. Sosnkowski „Żywe powietrze”. Pierwsza polska książka, której akcja beletrystyczna rozgrywa się na tle techniki lotniczej i opanowania przestworzy.

L. Gołbiowski „Domy i Dworki Polskie”. Dzieło łączące przyjemne z pożytecznym, podaje w formie barwnej ciekawe szczegóły z życia prywatnego naszych przodków w dawnych dworach i dworkach polskich.

I. Lasocka „Romantyczne Pomysły”, których urozmaiconą fabułą rozgrywa się na tle stosunków w sferach ziemskich.

Mandelstam „Hollywood”. Powieść amerykańska, w której autor maluje życie słynnych gwiazd filmowych w największej wytwórni kinematograficznej świata w Los Angeles.

L. Delarue-Mardrus „Ziarno na wietrze”, głośna we Francji powieść psychologiczna, znakomitej autorki.

P. Frondaie „Człowiek z automobilem”, arcywesoły i awanturyczny romans francuski na tle sportowem.

Prenumerata za 13 książek oprawnych kwartalnie 18 zł.
plus 1 zł. za przesyłkę pocztową. Pojedyncze egzemplarze po 2,20 gr. za tom.

Książki wysłane będą Szan. Prenumeratom **po opłaceniu zgóry przynajmniej połowy prenumeraty**, przyczem drugą połowę należy opłacić w ciągu miesiąca.

Redakcja i Administracja, Warszawa, ul. Sienkiewicza № 12
Konto P. K. O. 4460. 5639-5

Nowy rozkład jazdy

Od 1 października

ŁÓDŹ — FABRYCZNA.	
Przychodzą:	3.05 — z Kępna (przez Leszno)
1.00 — z Kozuszek (pociąg miejscowy),	6.30 — z Krakowa
4.18 — z Kozuszek — Sosnowca,	6.34 — z Poznania (pośpieszny)
7.28 — z Kozuszek — Sosnowca,	8.15 — z Łowicza
9.40 — z Częstochowy,	8.45 — z Gdańska
10.25 — ze Skarżyska i Warszawy,	8.55 — z Poznania (przez Kutno)
13.26 — ze Skarżyska,	8.50 — z Ostrowia
14.50 — z Sosnowca i Częstochowy	10.17 — ze Lwowa
16.30 — z Warszawy,	11.59 — z Warszawy (pośpieszny)
20.01 — z Tarnobrzega,	12.45 — z Warszawy
20.25 — z Kozuszek—Częstochowy i Krakowa (posp.),	13.11 — z Poznania (przez Kutno)
21.30 — z Kozuszek — Warszawy,	13.28 — z Poznania (przez Kalisz)
22.17 — z Warszawy (pociąg pośpieszny) (z Kozuszek),	16.03 — z Łowicza
Odchodzą:	18.11 — z Poznania (pociąg pośpieszny)
1.40 — do Kozuszek (połączenie z Warszawą, Skarżyskiem i Tarnobrzegiem),	18.23 — z Kozuszek
7.00 — do Kozuszek	19.25 — z Poznania
7.50 — do Warszawy (pociąg pośpieszny, bezpośredni) i do Krakowa	20.15 — z Płocka i Ciechocinka
9.05 — do Tarnobrzega	21.52 — z Warszawy
11.50 — do Kozuszek (połączenie z Warszawą)	23.25 — z Warszawy (pociąg pośpieszny).
13.25 — do Kozuszek (połączenie z Warszawą)	Odchodzą:
15.50 — do Kozuszek	2.04 — do Leszna — Kępna
14.55 — do Kozuszek (połączenie z Częstochową i Krakowem) i Krynicy tylko w październiku)	3.17 — do Warszawy
16.40 — do Częstochowy	6.42 — do Warszawy (pociąg pośpieszny)
19.30 — do Warszawy	7.15 — do Warszawy
19.41 — do Skarżyska	7.40 — do Poznania
20.20 — do Kozuszek i Wiednia	8.00 — do Kozuszek
22.58 — do Kozuszek (połączenie z Warszawą Częstochową i Krakowem).	9.05 — do Poznania (przez Kutno) i do Ciechocinka
ŁÓDŹ — KALISKA.	10.50 — do Łowicza
Przychodzą:	12.07 — do Poznania (pociąg pośpieszny)
1.49 — z Warszawy	12.58 — do Poznania
	13.43 — do Warszawy
	15.15 — do Lwowa
	18.19 — do Warszawy (pociąg pośpieszny)
	19.10 — do Ostrowia
	19.45 — do Łowicza
	20.25 — do Gdańska i do Płocka
	20.55 — do Krakowa
	22.07 — do Poznania
	23.34 — do Poznania (pociąg pośpieszny)
	23.58 — do Poznania (przez Kutno).

Zwracać uwagę na nazwę „KOWALSKINA”.

KURSY KOSMETYKI PRAKTYCZNEJ
D-ra MARJI LEWINSONOWEJ
Cegielniana 6 m. 3, front, 1-sze piętro.
Pielęgnacja twarzy i ciała. Masaże. Zapisy uczennic codziennie od 11-12 rano. Kurs trzymiesięczny. 5823-1

SIWE WŁOSY I BRODA
odzyskują naturalny kolor i młodość wyjątkowo szybko

ENTAROLU

bez farbowania. Służy jednocześnie jako znakomity środek do pielęgnacji włosów. Uzany i świetnie wypróbowany od lat 15-letnich.

Cena 8 zł. Dr. Hugo Caro, Sp. z o.o., Gdańsk. 5287-6

Dr. med. GNACY MARGOLIS
Choroby oczu

Zachodnia 57 (róg Cegielnianej)

Przyjm. od 12-2 i od 7-8 w. 5827-1

Dr. H. Szumacher
choroby skórne i weneryczne.
przyjmuje codziennie od 5-7 i pół po poł., w niedziele i święta od 11-1
6-go Sierpnia 1.
(Benedykta). Tel. 48-62. 745-2

Lekarz dentysta
S. Zylbersztajn
powrócił
Gdańska 31.
Przyjmuje od g. 3-ej do 7-ej. 419-5

Właścicielka pracowni gorsetów
„Maison Caprice”

z Warszawy, Niecała 10,
przyjechała do Łodzi z dużym wyborem pasków gumowych, Pasy Guy uszczuplające, slaniczki. Ostatnie nowości paryskie.

Piotrkowska 117, m. 2.

Tel. 30-03. 5819-1

Pozostaje jeszcze tylko 3 dni.

W dniu 23 października w godzinach od 8 wiecz. do 3 w nocy, urządza miejscowy oddział Stow. Pomocy Studentom-Zydom w Polsce „Auxilium Academicum Judaicum” w salonach „Grand-Cafe” na rzecz wewnętrznego wykończenia Domu Akademickiego w Warszawie

„KOLACYJKĘ-DANCING”

z atrakcjami.

5822-1

Dr. med. LUDWIK RAPEPORT

Pr. Narutowicza 25 (Dzielna)

— Tel. 44-10. —

Choroby nerek pęcherza i dróg moczowych.

Przyjmuje od 1-2 i od 4-7 wiecz.

Ogłoszenia drobne licza się po 10 groszy za wyraz. Pierwszy wyraz liczy się podwójnie. Najmniejsze ogłoszenie 50 groszy.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia dla poszukujących pracy bez względu na ilość wyrazów kosztują 75 groszy, dla otarujących 1 zł. 50 groszy

NAUKA | WYCHOWANIE

LECONS DE FRANCAIS

conversation, grammaire, litterature
Piotrkowska 86, m. 7. 5438-10-n

STUDENTKA

uniwersytetu warszawskiego udziela lekcyj w zakresie szkoły średniej. Rutynowana korepetytorka, długoletnia praktyka; przygotowuje najbardziej zaniedbanych w szybkim czasie do egzaminów. Oferty do „Głosu” sub „Tan.o”.

MUZYKI

gruntownie tanio udzielam na skrzypcach fortepianie mandolinie, oraz teorji. — Amatorom metoda skrótowa. Egzercytować się instrumenty, nuty na miejscu. Sielona 23-24. 5817-1-n

KUPNO I SPRZEDAŻ

DYWANY PERSKIE

Okazyjnie kilka sztuk do sprzedania. Magazynu mebli. Piotrkowska Nr. 116. I piętro, front, tel. 21-61. 5789-3

KUPIĘ

używane biurko amerykańskie w dobrym stanie. Oferty do „Głosu” sub „Biurko”. 5818-1-2

SYPIALNIA DĘBOWA

kredens pokojowy, szafy, łóżka sprzedaje stolarnia. Lubelska Nr. 6 przy Nałęczowskiego. 5434-10-k

SPRZEDAM

magiel nowy. Wólczańska 139. Lewandowski. 5776-3-h

DONIESIENIA ROZM.

DRZEWKA,

krzewy owocowe i ozdobne poleca z własnych szkółek. Stoiński. Łódź—Briss—Zdrowie. 5796-6-d

ZAGUB. DOKUMENTY

LEGĘDZ MATEUSZ

zgubił dowód osobisty, wydany w Pabjanicach. 5778-3-z

LISKE EUGENJA

zgubiła książkę z kasy chorych w Łodzi. 5815-3-z

ZAGINEŁY

3 weksle in blanco, z wystawienia Bolesława Barłogi, zam. przy ul. Aleksandrowskiej Nr. 99. Jeden na zł. 210 i dwa weksle po zł. 60 — takowe unieważniają się. 5816-2-2

:: GIEŁDA PRACY ::

PRACOWNIA róbót ręcznych

W. Katarzyńska i Burchartówna 1, Łódź, ul. Piotrkowska 85, III wejście, lewa oficyna. Przyjmuje zamówienia z materiałów własnych i powierzonych: na firanki, kapy, ozdobne szycie bielizny i t. p. rzeczy. Ceny przystępne. 5726-4

BIEGŁA

stenotypistka polska poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem. Oferty pod „Młoda”. 5795-4

ELEKTROMONTERZY

poszukiwani. Zgłaszać się do biura technicznego inż. S. Lehenhefta, ul. Piotrkowska Nr. 104. 5699

MASZYNISTKA

inteligentna przyjmie prace dodatkową wieczorem. Oferty do adm. pisma pod „Maszynistka”. 5821-2

CHŁOPIEC

uczniwy potrzebny na posyłki. Zgłaszać się w czwartek od godz. 8-9 wieczorem. Piotrkowska 93, m. 12. 000